

МИНИСТЕРСТВО НА ТРАНСПОРТА, ИНФОРМАЦИОННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ И СЪОБЩЕНИЯТА

НАЦИОНАЛНА МНОГОПРОФИЛНА ТРАНСПОРТНА БОЛНИЦА “ЦАР БОРИС III”

Обяснителна записка към счетоводен отчет

към 31.12.2021 година

1. Пояснения за прилаганата счетоводна политика:

През отчетния период счетоводната политика е изготвена на базата на действащото счетоводно и бюджетно законодателство - Закон за счетоводството, Закон за публичните финанси, указания на Министерство на финансите ДДС №14/30.12.2013 г., ДДС №03/31.03.2016 г., ДДС №05/2016 г., ДДС №07/2017 г., ДДС №10/2017 г., нормативните актове по здравно и социално осигуряване в Р.България и специфичните закони, касаещи основната дейност на НМТБ “Цар Борис III” – медицинска и психологическа експертиза.

НМТБ, като второстепенен разпоредител с бюджет към МТИТС, прилага сметкоплана, утвърден от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

След преминаването към СБО, разпоредбите на ДДС №20/2004г. се прилагат в контекста на новата структура от сметки на СБО , доколкото не противоречат на ДДС №14/2013г.

Отчитането на дейността на НМТБ и изготвянето на финансовите отчети е осъществена, въз основа на прилагането на принципите, определени в чл.26 от Закона на счетоводството, а именно:

- **Текущо начисляване** – приходите и разходите, произтичащи от сделки и събития, се начисляват към момента на тяхното възникване, независимо от момента на получаването или плащането на паричните средства или техните еквиваленти и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят;
- **Действащо предприятие** – приема се, че предприятието е действащо и ще остане такова в предвидимо бъдеще;
- **Предпазливост** – оценяване и отчитане на предполагаемите рискове и очакваните евентуални загуби при счетоводното третиране на стопанските операции с цел получаване на действителен финансов резултат, не се допуска компенсиране на вземания и задължения;
- **Съпоставимост между приходите и разходите** – разходите се осчетоводяват за периода, през който се черпи изгода от тях и получените приходи се отразяват за периода, през който са извършени разходи за тяхното получаване;

- **Предимство на съдържанието пред формата** – сделките и събитията се представят в годишния отчет в съответствие с тяхното икономическо съдържание, същност и финансова реалност, а не формално според правната му форма;

- **Запазване при възможност на счетоводната политика от предходния отчетен период** – постигане на съпоставимост на счетоводните данни и показатели през различните отчетни периоди;

- **Независимост на отделните отчетни периоди и стойностна връзка между начален и краен баланс** – всеки отчетен период се третира счетоводно сам за себе си независимо от обективната му връзка с предходния и със следващия отчетен период, като данните на финансовия отчет в началото на текущия отчетен период трябва да съвпадат с данните в края на предходния отчетен период.

Формата на счетоводството в НМТБ, съгласно изискванията на ЗСч за бюджетното предприятие е мемориално-ордерна с автоматизирана компютърна обработка на счетоводната информация, чрез съставяне на постоянни информационни носители – мемориални ордери или папки и използване на счетоводния способ – двустранно счетоводно записване.

Формата на счетоводството осигурява синхронизирано осъществяване на хронологичното и систематичното /аналитично и синтетично/ счетоводно отчитане.

Всички счетоводни записи в електронната счетоводна програма, ползвана от НМТБ, са подкрепени от съответните първични документи на хартиен носител, или вторичен документ, изготвен въз основа на първични документи, които удостоверяват съответната стопанска операция. Първичният документ съдържа всички необходими реквизити и отговаря на изискванията на Закона за счетоводството.

Счетоводните записи са извършени в лева.

Аналитичното отчитане е съобразено с класификацията по параграфи и подпараграфи на Единната бюджетна класификация, като счетоводна рамка за отчетността на касова основа, индивидуалния сметкоплан на НМТБ и спецификата на дейността на НМТБ „Цар Борис III” – медицинска и психологическа експертиза.

В изпълнение на разпоредбите на раздел II от ДДС №14/30.12.2013 г., счетоводната отчетност на НМТБ “Цар Борис III” е организирана в три отчетни групи /стопански области/:

- **„Бюджет”** – активите, пасивите, приходите и разходите, свързани с бюджетната дейност на болницата;
- **„Сметки за средства от Европейски съюз”(ЕСС)** - отчетените операции, свързани с дейностите, финансирани със средства от ЕС;
- **„Други сметки и дейности”** - са включени операциите по сметките за чужди средства.

Трите групи от отчетна гледна точка се разглеждат независимо една от друга, въпреки че идентифицираните по тях активи, пасиви, приходи и разходи са в рамките на съответното юридическо лице. Счетоводните записвания между сметки

от различни отчетни групи не се допускат, т.е. при текущото счетоводно отчитане възникналата стопанска операция се осчетоводява само в една отчетна група. При събития, засягащи трите отчетни групи се вземат отделни счетоводни статии в рамките на засегнатите групи.

Отчетността на НМТБ „Цар Борис III“ е извършена, както следва:

- Отчетност на касова основа по утвърдената от министъра на финансите Единна бюджетна класификация;
- Отчетност на начислена основа, при спазване на утвърдения от директора на НМТБ единен индивидуален сметкоплан, изготвен на база на СБО;
- Отчетност по програми, съгласно утвърдените за съответната година програми в програмния бюджет.

Отчетността на касова основа обхваща отчитането на касовите потоци и наличности чрез прилагането на ЕБК.

През 2021 година са закупени дълготрайни материални активи на стойност 359 359 лв и се признават за такива, защото отговарят на критериите:

- Имат натурално-веществена форма;
- Използват се за производството и/или доставката/ продажбата на активи и услуги, за отдаване под наем, за административни и други цели;
- Очаква се да бъдат използвани през повече от един отчетен период;
- Минимален стойностен праг на същественост 1000 (седемстотин) лева без ДДС, а за компютърна конфигурация - минималния праг на същественост, определен в т.16.16.2 от ДДС №20/2004 г. в размер на 500 лв без ДДС.

Разпоредбите на т.7.1-7.3 от СС 4 са приложени от НМТБ на общо основание, като второстепенен разпоредител към министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

НМТБ “Цар Борис III” оперира със специфични активи, които не се използват в дейността на останалите разпоредители, поради което ѝ се предостави възможността сама да определи сроковете на годност, амортизационната норма и остатъчната стойност по отношение на тези активи. За всички останали нови активи сроковете на годност, амортизационната норма и остатъчната стойност се определят от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Полезният срок на годност за наличните активи се определи на основата на остатъчния срок, определен на база на експертна оценка и при съобразяване със сроковете, определени за новите активи и съответните разпоредби на указание ДДС № 05/2016 г.

За специфичните активи /нови/, сроковете на годност и остатъчната стойност

са определени от работна група.

Сметка	Специфични активи, нови	Полезен срок на годност	Амортизационна норма %	Остатъчна стойност (% от отчетната стойност)
2049	Медицинска апаратура под 50 000 лв. без ДДС	5	20	0
2049	Медицинска апаратура над 50 000 лв. без ДДС	10	10	10
2059	Други транспортни средства-линейка	8	12.5	15

- За всички класове нови активи извън специфичните се прилагат сроковете на годност, амортизационните норми и остатъчните стойности, определени от първостепенния разпоредител, както следва:

Сметка	Клас активи	Полезен срок на годност	Амортизационна норма %	Остатъчна стойност (% от отчетната стойност)
2031	Административни сгради	80	1,25	30
2032	Жилищни сгради	50	2	30
2039	Други сгради-масивни сгради и постройки	80	1,25	25
2039	Други сгради-полумасивни	35	2,86	15
2041	Сървъри, дискови масиви, защитни стени	5	20	10
2041	Преносими компютри и таблети	5	20	10
2041	Компютри и монитори	5	20	10
2041	Принтери, скенери и МФУ	5	20	10
2041	Друго хардуерно оборудване	5	20	10
2049	Копирни машини	10	10	10
2049	Мрежово оборудване	10	10	10
2049	Мобилни телефони	3	33,33	0
2049	Климатични системи	8	12.5	10
2049	Телекомуникационни системи	10	10	10

2049	Структурни кабелни системи	20	5	0
2049	Друго електронно оборудване	5	20	10
2049	Други машини, съоръжения, системи и инсталации	10	10	10
2049	Дизелови агрегати	25	4	15
2049	Други специфични			
2049	Медицинска апаратура под 50 000 лв. без ДДС	5	20	0
2049	Медицинска апаратура над 50 000 лв. без ДДС	10	10	10
2051	Автомобили	8	12.5	15
2059	Други транспортни средства-специфични	8	12.5	15
2060	Офис мебели, обзавеждане и оборудване	10	10	5
2060	Метални каси и шкафове	20	5	10
2060	Аудио, видео, телевизионна и друга техника	8	12,50	5
2060	Кухненско оборудване	8	12,50	5
2060	Друго оборудване	8	12,50	5
2060	Други специфични-трафопост	20	5	15
2101	Програмни продукти - без срок на лиценза	5	20	0
2101	Нематериални активи - със срок на лиценза над 1 година	срока на лиценза		0
2109	Други нематериални активи	10	10	0
2109	Други специфични нематериални активи			
2202	Инфраструктурни обекти - сгради масивни	80	1,25	30
2202	Инфраструктурни обекти - сгради други	50	2	25
2202	Инфраструктурни обекти - трайно прикрепени съоръжения	35	2,86	25
2202	Инфраструктурни обекти - мостови съоръжения	100	1	50

Приложен е **линейния метод** при начисляване на амортизации на активите.

Съставен е и амортизационен план, съдържащ най-малко следните реквизити:

- Дата на придобиване;
- дата на въвеждане в експлоатация;
- полезен срок на годност;

- отчетна стойност;
- остатъчна стойност;
- амортизационна сума;
- метод на амортизация;
- амортизационна норма;
- годишна амортизационна квота;

Процесът на амортизацията е отразен по сметки за отчитане на (разходни) потоци – сметки от *подгрупа 603 „Разходи за амортизации“* от СБО за начислените разходи за амортизация за деветмесечието на 2021 г. и сметки за отчитане на наличности (коректив на отчетната стойност на съответните активи) – сметки от *група 24 „Амортизация на дълготрайни активи“*.

Всички материални запаси се отчитат само чрез сметка 3020 – Материали.

Разчетните взаимоотношения с доставчици възникват основно по повод снабдяването с материални запаси, дълготрайни активи и услуги.

За отчитане на разчетите с доставчици са използвани сметки от група **40 Доставчици**. Разчетните взаимоотношения с доставчици винаги имат конкретен характер, което изисква воденето на аналитична отчетност.

Всяка получена фактура от доставчик, задължително е осчетоводена /с оглед спазване принципа на текущо начисляване/, независимо от момента на последващото разплащане.

Въз основа на резултатите от проведената инвентаризация в края на 2020 година, се извърши брак на ДМА през м.10 на 2021 г.

Към края на отчетния период е извършен анализ по балансовите сметки за вземания и задължения. НМТБ няма просрочени вземания.

Болницата няма просрочени задължения към 31.12.2021 г.

Всички сключените договори с доставчици на активи и услуги през 2021 г., са осчетоводени задбалансово по сметката 9200 - Поети задължения по договори.

Когато са получени доставките на активи и услуги /същите са фактурирани и са начислени по съответните балансови сметки/, сумата по сметка 9200 се отписва.

Текущо през годината записванията по всички сметки от подгрупа 980(с изключение на 9801) се вземаха в кореспонденция със сметка 9200.

Ангажиментите с незабавна реализация и приравнените на тях (по смисъла на т.14 от ДДС № 04/2010 г.) моментът на възникването съвпада с момента на реализацията (чрез плащане или начисление на задължение), са осчетоводени в сметка 9801 „Възникнали ангажименти за разходи с незабавна реализация” срещу кредитиране на сметка 9803 „Реализирани ангажименти за разходи чрез плащане/възникване на задължение(а не в кореспонденция със сметка 9200).

При сключване на договори и споразумения, в които не фигурира размер на задължението е процедирано, както е при ангажименти с незабавна реализация.

В сметка 9860 „Възникнали нови задължения за разходи са отчетени всички нови задължения през 2021 г./с изключение на данъци, лихви/. Обхватът на

разходите, попадащи в този показател, е идентичен с този на поетите ангажименти. Сумата на възникналите нови задължения е осчетоводена по кредита на 9860 срещу дебитиране на 9989. Сметката може да се дебитира, когато се налага да се коригира този показател в посока на намаление(например при корекция на окончателно задължение към доставчик чрез издадено от него кредитно известие) срещу кредитиране на сметка 9989.

В съответствие с изискванията на Закона за публичните финанси с указание на МФ БЮ-№4/23.08.2018 г. , всички авансови плащания в НМТБ са осчетоводени задбалансово за реализация на ангажимента и поемане на ново задължение за разход.

Разходите, отразени по корективните сметки от група 49, са отнесени по задбалансова сметка 9860 в годината на издаване на съответната фактура.

2. Няма допълнителна информация за оповестяване за състоянието и изменението на активите, пасивите, приходите и разходите и задбалансовите позиции, съгласно съответните указания , издавани по реда на чл.164, ал.1 и ал.3 и чл.170 от ЗПФ.
3. В отчета за касовото изпълнение на сметките за средствата от ЕС е посочена информация какви пари са усвоени към 31.12.2021г. Платени са през м.01 2021 г. 27000 лв на работещите на първа линия за м.12 2020г. Този проект с Министерство на здравеопазването приключи към 31.12.2020г. и остатъкът в размер на 121611,23 лв е приведен на 10.02.2021г .по банковата сметка на МЗ.
4. Амортизационна политика:
  - 4.1. Стойност на ползваните ДМА чужда собственост – няма;
  - 4.2. Балансова стойност на ДМА, които временно са изведени от употреба – няма;
  - 4.3. Отчетна стойност на напълно амортизираните ДМА – 1670061,64 лв:
    - 4.3.1 компютри и хардуерно оборудване – 43695,40 лв;
    - 4.3.2. др.машини, съоръжения и мед.апаратура - 1626366,24 лв;
    - 4.3.3. леки автомобили - 0,00 лв;
    - 4.3.4. други транспортни средства - 0,00 лв;
    - 4.3.5. стопански инвентар - 0,00 лв;
    - 4.3.6. други сгради - 0,00 лв;
  - 4.4. Ползвани нематериални активи, чужда собственост - 0,00 лв;
  - 4.5. Отчетна стойност на напълно аморт.немат.активи - 175044,73 лв.

Ваня Янкова – главен счетоводител НМТБ